

متن حاضر ادای دینی به مضر شهید بزرگوار سید مرتضی آوینی تهیه شده است. ان شاء الله در آئین ما را مورد شفاعت خود قرار دهد.

معرفه شهید

شهید سید مرتضی آوینی در شهریور سال ۱۳۲۶ در شهرری متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه‌ی خود را در شهرهای زنجان، کرمان و تهران به پایان رساند و سپس به عنوان دانش جوی معماری وارد دانشکده‌ی هنرهای زیبای دانشگاه تهران شد. او از کودکی با هنر انس داشت؛ شعر می‌سرود؛ داستان و مقاله می‌نوشت و نقاشی می‌کرد. تحصیلات دانشگاهی‌اش را نیز در رشته‌ای به انجام رساند که به طبع هنری او سازگار بود ولی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی معماری را کنار گذاشت و به اقتضای ضرورت‌های انقلاب به فیلم‌سازی پرداخت.

معرفه شهید از زبان خودش

«حقیر دارای فوق لیسانس معماری از دانشکده‌ی هنرهای زیبا هستم اما کاری را که اکنون انجام می‌دهم نباید به تحصیلاتم مربوط دانست. بنده با یقین کامل می‌گویم که تخصص حقیقی در سایه‌ی تعهد اسلامی به دست می‌آید و لاغیر. قبل از انقلاب بنده فیلم نمی‌ساخته‌ام اگرچه با سینما آشنایی داشته‌ام. اشتغال اساسی حقیر قبل از انقلاب در ادبیات بوده است... با شروع انقلاب تمام نوشته‌های خویش را - اعم از تراوشات فلسفی، داستان‌های کوتاه، اشعار و... - در چند گونی ریختم و سوزاندم و تصمیم گرفتم که دیگر چیزی که «حدیث نفس» باشد ننویسم و دیگر از «خودم» سخنی به میان نیاورم... سعی کردم که "خودم" را از میان بردارم تا هرچه هست خدا باشد، و خدا را شکر بر این تصمیم وفادار مانده‌ام.»

گروه جهاد

شهید آوینی فیلم‌سازی را در اوایل پیروزی انقلاب با ساختن چند مجموعه درباره‌ی غائله‌ی شهر گنبد (مجموعه‌ی شش روز در ترکمن صحرا)، سیل خوزستان و ظلم خوانین (مجموعه‌ی مستند خان گزیده‌ها) آغاز کرد. گروه جهاد اولین گروهی بود که بلافاصله بعد از شروع جنگ به جبهه رفت. دو تن از اعضای گروه در همان روزهای اول جنگ در قصر شیرین اسیر شدند و نفر سوم، در حالی که تیر به شانه‌اش خورده بود، از حلقه‌ی محاصره گریخت. گروه بار دیگر تشکیل یافت و در روزهای محاصره‌ی خرمشهر برای تهیه‌ی فیلم وارد این شهر شد و تا انتهای دوران دفاع مقدس این گروه به سرپرستی شهید آوینی مشغول ساخت یکی از بهترین و ماندگارترین مستندهای جنگی در دنیا شدند.

فرمان مقام معظم رهبری

اواخر سال ۱۳۷۰ «موسسه‌ی فرهنگی روایت فتح» به فرمان مقام معظم رهبری تاسیس شد تا به کار فیلم‌سازی مستند و سینمایی درباره‌ی دفاع مقدس پردازد و تهیه‌ی مجموعه‌ی روایت فتح را که بعد از پذیرش قطع‌نامه رها شده بود ادامه دهد. شهید آوینی و گروه فیلم‌برداران روایت فتح سفر به مناطق جنگی را از سر گرفتند و طی مدتی کم‌تر از یک سال کار تهیه‌ی شش برنامه از مجموعه‌ی ده قسمتی «شهری در آسمان» را به پایان رساندند و مقدمات تهیه‌ی مجموعه‌های دیگری را درباره‌ی آبادان، سوسنگرد، هویزه و فکه تدارک دیدند. شهری در آسمان که به واقعه‌ی محاصره، سقوط و باز پس‌گیری خرمشهر می‌پرداخت در ماه‌های آخر حیات زمینی شهید آوینی از تلویزیون پخش شد، اما برنامه‌ی وی برای تکمیل این مجموعه و ساختن مجموعه‌های دیگر با شهادتش در روز جمعه بیستم فروردین ۱۳۷۲ در قتلگاه فکه ناتمام ماند.

سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۲ دوران اوج فعالیت مطبوعاتی شهید آوینی است. آثار او در طی این دوره نیز موضوعات بسیار متنوعی را شامل می‌شود. هرچند آشنایی با سینما در طول مدتی بیش از ده سال مستندسازی و تجارب او در زمینه‌ی کارگردانی مستند و به خصوص مونتاژ باعث شد که قبل از هرچیز به سینما بپردازد. ولی این مسئله موجب بی‌اعتنایی او نسبت به سایر هنرها نشد. او در کنار تالیف مقالات تئوریک درباره ماهیت سینما و نقد سینمای ایران و جهان، مقالات متعددی در مورد حقیقت هنر، هنر و عرفان، هنر جدید اعم از رمان، نقاشی، گرافیک و تئاتر، هنر دینی و سنتی، هنر انقلاب و... تالیف کرد که در ماهنامه‌ی «سوره» به چاپ رسید.

مجموعه‌ی آثار شهید آوینی در این دوره هم از حیث کمیت، هم از جهت تنوع موضوعات و هم از نظر عمق معنا و اصالت تفکر و شیوایی بیان اعجاب‌آور است.

باورشهید

او بر این باور بود که با وقوع انقلاب اسلامی و ظهور انسان کاملی چون امام‌خمينی(ره) بشر وارد عهد تاریخی جدیدی شده است که آن را «عصر توبه‌ی بشریت» می‌نامید. عصری که به انقلاب جهانی امام عصر(عج) و ظهور «دولت پایدار حق» منتهی خواهد شد.

آثارشهید

شهید آوینی آثار فراوانی از خود بر جای گذاشته‌اند. از جمله کارهای ایشان مجموعه فیلم‌های مستند روایت فتح است و مجموعه‌ای از مقالات و نقدهای سینمایی و ده‌ها اثر دیگر. اکنون به معرفی بعضی از آثار او (که به صورت کتاب توسط انتشارات واحه به چاپ رسیده است) می‌پردازیم.

حلزون‌های خانه به دوش (جریان روشن فکری و انقلاب اسلامی)، رستاخیز جان (ادبیات، فرهنگ و رسانه)، آینه‌ی جادو (جلد اول/مقالات سینمایی)، آینه‌ی جادو (جلد دوم/نقدهای سینمایی)، آینه‌ی جادو (جلد سوم/گفت‌وگوها، سخنرانی‌ها و مقالات سینمایی)، گنجینه آسمان (گفتار متن فیلم‌های روایت فتح)، توسعه و تمدن مبانی غرب (پیشرفت اقتصادی یا تکامل فرهنگی)، فتح خون (روایت محرم)، انفطار صورت (گرافیک و نقاشی)، نسیم حیات (گفتار متن فیلم‌های مستند)، آغازی بر یک پایان (انقلاب اسلامی و پایان انتظار)، فردایی دیگر (فلسفه و شعر)

کلیه آثار مکتوب شهید آوینی در کتابخانه تربیتی موجود می‌باشد.

آرمانخواهی انسان
مستفهم صبر بر رنج‌هاست
پس بگذار خولم، برای حجاب‌نازنی در روان
آرمانها یاد بگیر که در این سیاره رنج
صبورترین انسانها باشی

بیم‌او
نصیحت کردن بگوار مرا که خود
منابع نصیحت است. جز با یکدیگر
اشته باشد؟
رطب خوزه منبع رطب گویند؟
با این حال چون هزار فرزند را پذیرا بود
بشیراز و نوازند آن گم برایت دوستیم
هرگز جز بر خدا کار نکن